Cyd-Bwyllgor Corfforedig y Canolbarth
Mid Wales Corporate Joint Committee

Cyd-Bwyllgor Corfforedig y Canolbarth; Mid Wales Corporate Joint Committee

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL (CTRh) CANOLBARTH CYMRU

Atodiad 9 – Cynllun Monitro a Gwerthuso

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU – CYNLLUN MONITRO A GWERTHUSO

Mae Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru – Cynllun Monitro a Gwerthuso (CMG) hwn yn defnyddio amcanion Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru (CTRhCC) fel sail ar gyfer monitro effaith CTRhCC.

Mae CTRhCC yn dangos y cysylltiadau rhwng amcanion CTRhCC a'r blaenoriaethau ac uchelgeisiau cenedlaethol yn Llwybr Newydd (cyfeiriwch at Atodiad 5) ac felly, trwy fonitro cynnydd yn erbyn amcanion CTRhCC bydd cynnydd rhanbarthol o ran cyflawni'r blaenoriaethau a'r uchelgeisiau cenedlaethol hefyd yn cael ei fonitro. Mae'r CMG hefyd yn tynnu sylw at y cysylltiadau rhwng amcanion CTRhCC a thargedau cenedlaethol perthnasol fel y rhai ar gyfer datgarboneiddio a newid moddol.

Mae'r CMG yn rhoi trosolwg o'r allbynnau a gaiff eu cyflawni gan CTRhCC; y canlyniadau a'r effeithiau disgwyliedig; a sut y bydd y manteision disgwyliedig hyn yn cael eu monitro. Mae'r CMG yn nodi sut y bydd canlyniadau tymor byr a chanolig ac effeithiau tymor hwy CTRhCC yn cael eu monitro a'u gwerthuso i sicrhau bod amcanion yn cael eu cyflawni a'r buddion yn cael eu gwireddu.

Mae'r CMG yn cynnwys set o fesurau monitro CTRhCC ac yn cynnwys enghreifftiau o wybodaeth sylfaen lle mae ar gael. Mae'r mesurau monitro yn cysylltu â'r fframwaith meini prawf llesiant a ddefnyddir yn yr Arfarniad Llesiant Integredig lle bo hynny'n berthnasol. Mae'r CMG hefyd yn cynnwys dangosyddion a data sylfaen o Fframwaith Monitro Llwybr Newydd lle bo'n berthnasol, a fydd yn cael eu diweddaru'n barhaus gan Trafnidiaeth Cymru. Mae'r CMG yn darparu asesiad cychwynnol o ofynion casglu data a dulliau arfaethedig o gasglu data.

Bydd angen i amlder casglu data at ddibenion monitro adlewyrchu gofynion monitro CTRhCC. Mae canllawiau CTRh Llywodraeth Cymru yn nodi y bydd yn ofynnol i Gyd-bwyllgorau Corfforedig gyflwyno adroddiadau perfformiad blynyddol ar CTRh i Lywodraeth Cymru bob blwyddyn. Felly mae'r CMG yn cynnwys mesurau realistig a phriodol y gall Cyd-bwyllgorau Corfforedig eu hadolygu a'u monitro'n flynyddol. Yn ogystal, dylid paratoi gwerthusiad cynhwysfawr ar ôl tair blynedd i asesu a yw CTRh yn cyflawni ei ganlyniadau, yn darparu gwerth am arian, ac a oes unrhyw ganlyniadau anfwriadol. Bydd canlyniadau'r gwerthusiad hwn yn bwydo i mewn i'r CTRh dilynol ar gyfer pob Cyd-bwyllgor Corfforedig a'r CCCT dilynol.

Bydd Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth yn gyfrifol am yr holl weithgareddau monitro ac adrodd i Lywodraeth Cymru.

Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru – Cynllun Monitro a Gwerthuso

Beth mae'r CTRh yn ceisio ei gyflawni?	Beth yw'r newid rydych chi'n disgwyl ei weld?				Sut ydych chi'n bwriadu mesur y newid hwn?			
Amcan	**Mewnbynnau ac Allbynnau**	**Canlyniad h.y. beth fydd y canlyniad yn y tymor byr a chanolig**	**Effaith h.y. beth fydd yr effeithiau tymor hwy**	**Targedau cenedlaethol sy'n berthnasol i'r amcan**	**Mesurau Monitro'r CTRh**	**Data Sylfaen Rhanbarthol**	**Mesurau Monitro Data Sylfaen Perthnasol Llwybr Newydd (lle bo ar gael)**	**Dull casglu data**
Gwella **mynediad i bawb** at gyflogaeth, addysg, gofal iechyd a gwasanaethau allweddol eraill, gan gynnwys mynediad at feysydd hamdden (megis Parciau Cenedlaethol) a chysylltiadau gwell rhwng cymunedau sy'n cydnabod pwysigrwydd hygyrchedd i gynhwysiant cymdeithasol a chysylltiad cymdeithasol.	**Mewnbynnau** Cyllid a gwariant, pobl a sgiliau (i ddatblygu a gweithredu polisïau a phrosiectau o fewn y CTRh). Allbynnau Seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell, gwasanaethau trafnidiaeth newydd a gwell a phrosiectau newid ymddygiad.	• Mynediad gwell at wasanaethau allweddol • Mynediad gwell rhwng cymunedau • Profiad / bodlonrwydd defnyddwyr gwell	Mae effeithiau tymor hwy mynediad gwell at wasanaethau yn cynnwys • Manteision iechyd a llesiant • Cyfleoedd cyflogaeth gwell • Manteision datgarbon-eiddio • Manteision tagfeydd	Amherthnasol	**Dangosyddion mewnbwn** Prosiect-benodol megis dadansoddiad gwariant a chyllid. **Dangosyddion allbwn** Prosiect-benodol megis seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell wedi'u cyflawni. **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'u mesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael megis newid mewn lefelau cerdded a beicio, newid yn nifer y teithwyr, profiad/bodlonrwydd, newid yn nifer y bobl, dangosyddion llesiant neu newid mewn lefelau gwariant.	Crynodeb o ddata mynediad rhanbarthol i drafnidiaeth gyhoeddus a ddarperir yn yr Achos dros Newid (Adran 6.4.1). Mae Adran 7.1 yr Achos dros Newid yn darparu data Mynediad i Wasanaethau MALIC sy'n tynnu sylw at y ffaith mai'r ALlau â'r gyfran fwyaf o ardaloedd bach yn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru oedd Powys (50.6%) a Cheredigion (50.0%). Data amser teithio cyfartalog yn ôl dull teithio i gyrraedd gwasanaethau allweddol – cyfeiriwch at Ffigur 7.12 o asesiad llesiant Ceredigion. Mae'n rhaid i drigolion Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is Bugeildy ym Mhowys deithio tua 86 munud i gyrraedd eu hysbyty cyffredinol dosbarth agosaf. Yn 2019, roedd 17% o bobl ym Mhowys yn teimlo'n unig.	**M1** – Canran y teithiau yn ôl cerdded, beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus – Mesur allweddol M1 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S1** – Amser teithio cyfartalog i wasanaethau addysg, iechyd a hamdden – Yr amser teithio cyfartalog cyffredinol i wasanaethau allweddol yng Nghanolbarth Cymru yw 26.5 munud (2023) – Mesur atodol S1 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S2** – Canran y bobl sy'n fodlon ar eu gallu i gael gafael ar wasanaethau yn eu hardal leol – 82.3% o bobl ym Mhowys ac 86.2% o bobl yng Ngheredigion yn fodlon ar eu gallu i gael gafael ar wasanaethau lleol (2021-22) – Mesur atodol S2 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S3** – Canran y bobl o fewn pellter cerdded i ddulliau trafnidiaeth cynaliadwy – yng Nghanolbarth Cymru mae'r rhain yn cynnwys 29.2% ar gyfer teithio llesol, 14.5% ar gyfer bws, 14.8% ar gyfer bws neu drên, 14.8% a 0.6% ar gyfer trên (2023). **S12** – Nid oedd angen cymorth ar 76.6% o bobl anabl i gael mynediad at wasanaethau rheilffordd TrC (2023). **S13** – Mae 20% o orsafoedd trenau yng Nghanolbarth Cymru heb risiau.	**Dangosyddion Mewnbwn ac Allbwn** Yn ôl y dystiolaeth a gafwyd drwy gwblhau prosiectau'r CTRh **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis data teithwyr trenau a bysiau, defnydd o brosiectau (e.e. clybiau ceir, beiciau trydan), arolygon teithio gweithle/addysg, data cyfrif cerddwyr a beicwyr, arolygon parcio, barn y cyhoedd ac arolygon defnyddwyr, data pobl a data Cyfrifiad teithio i'r gwaith (dangosydd tymor hwy). **Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'u diweddaru'n barhaus gan TrC.

Cyd-Bwyllgor Corfforedig y Canolbarth
Mid Wales Corporate Joint Committee

Beth mae'r CTRh yn ceisio ei gyflawni?	Beth yw'r newid rydych chi'n disgwyl ei weld?				Sut ydych chi'n bwriadu mesur y newid hwn?			
Amcan	**Mewnbynnau ac Allbynnau**	**Canlyniad h.y. beth fydd y canlyniad yn y tymor byr a chanolig**	**Effaith h.y. beth fydd yr effeithiau tymor hwy**	**Targedau cenedlaethol sy'n berthnasol i'r amcan**	**Mesurau Monitro'r CTRh**	**Data Sylfaen Rhanbarthol**	**Mesurau Monitro Data Sylfaen Perthnasol Llwybr Newydd (lle bo ar gael)**	**Dull casglu data**
							S17 – Cost gyfartalog fesul cilomedr a deithiwyd drwy drafnidiaeth gyhoeddus – Mesur atodol S17 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S18** – Canran y bobl sy'n teimlo na allant fforddio teithio ar drafnidiaeth gyhoeddus – Mesur atodol S18 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru)	
Galluogi, annog a'i wneud yn hawdd **i bobl ddewis opsiynau trafnidiaeth a theithio mwy cynaliadwy** trwy fwy o wybodaeth, hyder, dewis, argaeledd, atyniad ac ymgysylltu â'r cyhoedd.	**Mewnbynnau** Cyllid a gwariant, pobl a sgiliau (i ddatblygu a gweithredu polisïau a phrosiectau o fewn y CTRh). **Allbynnau** Prosiectau newid ymddygiad.	• Mwy o gerdded a beicio • Mwy o ddefnydd o ddulliau teithio mwy cynaliadwy (gan gynnwys cerbydau trydan) • Lefelau is o ddefnyddio ceir • Newid moddol o ddefnyddio ceir preifat i ddulliau teithio mwy cynaliadwy (gan gynnwys cerbydau trydan).	Effeithiau tymor hwy newid moddol i ddulliau trafnidiaeth mwy cynaliadwy gan gynnwys: • Manteision datgarboneiddio • Manteision o ran tagfeydd • Manteision iechyd a llesiant.	Targed newid moddol Llwybr Newydd yw i 45% o deithiau gael eu gwneud ar drafnidiaeth gyhoeddus, cerdded a beicio erbyn 2040.	**Dangosyddion mewnbwn** Prosiect-benodol megis dadansoddiad gwariant a chyllid. **Dangosyddion allbwn** Prosiect-benodol megis seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell wedi'u cyflawni. **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis cymryd rhan mewn prosiectau newid ymddygiad, newid mewn lefelau cerdded a beicio, newid yn nifer y teithwyr, newid yn y defnydd o ddulliau teithio mwy cynaliadwy (megis cerbydau trydan a chlybiau ceir) a thystiolaeth o newid moddol.	Data dulliau teithio i'r gwaith (Cyfrifiad 2021) – Adran 4.3 Achos dros Newid y CTRh. Mae Cynlluniau Ynni Ardal Leol Powys a Ceredigion yn dangos bod 1% o gerbydau yn gwbl drydanol – Adran 9.3 yr Achos dros Newid. Canran y bobl sy'n cerdded neu'n beicio o leiaf unwaith yr wythnos fel dull teithio – Canolbarth Cymru 43% (dadansoddiad rhanbarthol wedi'i ddarparu gan dîm yr Arolwg Cenedlaethol drwy TrC). Canran gwledig-trefol cenedlaethol a ddarparwyd yn yr Achos dros Newid (Adran 5.5).	**M1** – Canran y teithiau yn ôl cerdded, beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus – Mesur allweddol M1 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M2** – Canran y cerbydau allyriadau isel iawn neu dim allyriadau – data Cymru gyfan ym Mesur allweddol M2 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M4** – Pellter cyfartalog a deithiwyd fesul person – Mesur allweddol M4 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M5** – Canran y gweithlu sy'n gweithio o bell yn rheolaidd – mae 37.5% o'r gweithlu yng Nghanolbarth Cymru yn gweithio o bell fel arfer (Arolwg Cenedlaethol Cymru, 2022-23) **M6** – Allyriadau nwyon tŷ gwydr o'r sector trafnidiaeth – Mesur allweddol M6 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S4** – Canran y bobl sy'n cerdded neu'n beicio o leiaf unwaith yr wythnos fel ffordd o deithio – Mesur atodol S4 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru)	**Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'u diweddaru'n barhaus gan TrC. **Dangosyddion Mewnbwn ac Allbwn** Yn ôl y dystiolaeth a gafwyd drwy gwblhau prosiectau'r CTRh **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis data teithwyr trenau a bysiau, defnydd o brosiectau (e.e. clybiau ceir, beiciau trydan), arolygon teithio gweithle/addysg, data cyfrif cerddwyr a beicwyr, arolygon parcio, barn y cyhoedd ac arolygon defnyddwyr, data pobl a data Cyfrifiad teithio i'r gwaith (dangosydd tymor hwy). **Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'u diweddaru'n barhaus gan TrC.

Cyd-Bwyllgor Corfforedig y Canolbarth
Mid Wales Corporate Joint Committee

Beth mae'r CTRh yn ceisio ei gyflawni?	Beth yw'r newid rydych chi'n disgwyl ei weld?				Sut ydych chi'n bwriadu mesur y newid hwn?			
Amcan	**Mewnbynnau ac Allbynnau**	**Canlyniad h.y. beth fydd y canlyniad yn y tymor byr a chanolig**	**Effaith h.y. beth fydd yr effeithiau tymor hwy**	**Targedau cenedlaethol sy'n berthnasol i'r amcan**	**Mesurau Monitro'r CTRh**	**Data Sylfaen Rhanbarthol**	**Mesurau Monitro Data Sylfaen Perthnasol Llwybr Newydd (lle bo ar gael)**	**Dull casglu data**
							S11 – Canran y bobl a oedd yn fodlon ar eu taith – Mesur atodol S11 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru)	
Gwella **cysylltedd trafnidiaeth strategol** o fewn a thu hwnt i Ganolbarth Cymru er mwyn cefnogi twf economaidd, cludo nwyddau a thwristiaeth gynaliadwy.	**Mewnbynnau** Cyllid a gwariant, pobl a sgiliau (i ddatblygu a gweithredu polisïau a phrosiectau o fewn y CTRh). **Allbynnau** Seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell, gwasanaethau trafnidiaeth newydd a gwell a phrosiectau newid ymddygiad.	• Dibynadwyedd amser teithio • Lefelau cynyddol o deithio trawsffiniol drwy ddulliau cynaliadwy • Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr	Effeithiau tymor hwy cysylltedd strategol • Cyfleoedd cyflogaeth gwell • Cyfleoedd addysgol gwell • Mwy o dwristiaeth.	Amherthnasol	**Dangosyddion mewnbwn** Prosiect-benodol megis dadansoddiad gwariant a chyllid. **Dangosyddion allbwn** Prosiect-benodol megis seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell wedi'u cyflawni. **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis newid yn nifer y teithwyr trafnidiaeth gyhoeddus, newid yn nifer yr ymwelwyr a newidiadau yn nibynadwyedd amser teithio.	Crynodeb o ddata oedi rhwydwaith rhanbarthol a ddarperir yn yr Achos dros Newid (Adran 6.3). Data twristiaeth Canolbarth Cymru yn yr Achos dros Newid (Adran 8).	**S1** – Amser teithio cyfartalog i wasanaethau addysg, iechyd a hamdden – Yr amser teithio cyfartalog cyffredinol i wasanaethau allweddol yng Nghanolbarth Cymru yw 26.5 munud (2023) – Mesur atodol S1 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S6** – Canran y teithiau i atyniadau i ymwelwyr drwy ddulliau trafnidiaeth cynaliadwy – Mesur atodol S6 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S9** – Canran y gwasanaethau bysiau a rheilffyrdd ar amser – Mesur atodol S9 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S16** – Oedi cyfartalog fesul cilomedr a deithiwyd – Canolbarth Cymru 1.5 eiliad y cilomedr (2022) – data ychwanegol ym Mesur atodol S16 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru)	**Dangosyddion Mewnbwn ac Allbwn** Yn ôl y dystiolaeth a gafwyd drwy gwblhau prosiectau'r CTRh **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis data teithwyr trenau a bysiau, defnydd o brosiectau (e.e. clybiau ceir, beiciau trydan), arolygon teithio gweithle/addysg, data cyfrif cerddwyr a beicwyr, arolygon parcio, barn y cyhoedd ac arolygon defnyddwyr, data pobl a data Cyfrifiad teithio i'r gwaith (dangosydd tymor hwy). **Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'u diweddaru'n barhaus gan TrC.
Cyflawni **newid moddol** i ddulliau teithio mwy cynaliadwy.	Mewnbynnau Cyllid a gwariant, pobl a sgiliau (i ddatblygu a gweithredu polisïau a phrosiectau o fewn y CTRh). **Allbynnau** Seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell,	• Mwy o gerdded a beicio • Mwy o ddefnydd o ddulliau teithio mwy cynaliadwy (gan gynnwys cerbydau trydan) • Lefelau is o ddefnyddio ceir • Newid moddol o ddefnyddio car	Effeithiau tymor hwy newid moddol i ddulliau trafnidiaeth mwy cynaliadwy gan gynnwys: • Manteision datgarbon-eiddio • Manteision o ran tagfeydd	Targed newid moddol Llwybr Newydd yw i 45% o deithiau gael eu gwneud ar drafnidiaeth gyhoeddus, cerdded a beicio erbyn 2040.	**Dangosyddion mewnbwn** Prosiect-benodol megis dadansoddiad gwariant a chyllid. **Dangosyddion allbwn** Prosiect-benodol megis seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell wedi'u cyflawni.	Data dulliau teithio i'r gwaith (Cyfrifiad 2021) – Adran 4.3 o Achos dros Newid y CTRh. Mae Cynlluniau Ynni Ardal Leol Powys a Cheredigion yn dangos bod 1% o gerbydau yn gwbl drydanol – Adran 9.3 yr Achos dros Newid.	**M1** – Canran y teithiau yn ôl cerdded, beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus – Mesur allweddol M1 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M2** – Canran y cerbydau allyriadau isel iawn neu dim allyriadau – Mesur allweddol M2 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru)	**Dangosyddion Mewnbwn ac Allbwn** Yn ôl y dystiolaeth a gafwyd drwy gwblhau prosiectau'r CTRh. **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis data

Beth mae'r CTRh yn ceisio ei gyflawni?	Beth yw'r newid rydych chi'n disgwyl ei weld?				Sut ydych chi'n bwriadu mesur y newid hwn?			
Amcan	**Mewnbynnau ac Allbynnau**	**Canlyniad h.y. beth fydd y canlyniad yn y tymor byr a chanolig**	**Effaith h.y. beth fydd yr effeithiau tymor hwy**	**Targedau cenedlaethol sy'n berthnasol i'r amcan**	**Mesurau Monitro'r CTRh**	**Data Sylfaen Rhanbarthol**	**Mesurau Monitro Data Sylfaen Perthnasol Llwybr Newydd (lle bo ar gael)**	**Dull casglu data**
	gwasanaethau trafnidiaeth newydd a gwell a phrosiectau newid ymddygiad.	preifat i ddulliau teithio mwy cynaliadwy (gan gynnwys cerbydau trydan)	• Manteision iechyd a llesiant.		**Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis cymryd rhan mewn prosiectau newid ymddygiad, newid mewn lefelau cerdded a beicio, newid yn nifer y teithwyr, newid yn y defnydd o ddulliau teithio mwy cynaliadwy (megis cerbydau trydan a chlybiau ceir) a thystiolaeth o newid moddol.	Canran y bobl sy'n cerdded neu'n beicio o leiaf unwaith yr wythnos fel dull teithio – Canolbarth Cymru 43% (dadansoddiad rhanbarthol wedi'i ddarparu gan dîm yr Arolwg Cenedlaethol drwy TrC). Canran gwledig-trefol cenedlaethol a ddarparwyd yn yr Achos dros Newid (Adran 5.5).	**M3** – Cyfanswm cilometrau cerbyd a deithiwyd – Mesur allweddol M3 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M4** – Pellter cyfartalog a deithiwyd fesul person – Mesur allweddol M4 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M6** – Allyriadau nwyon tŷ gwydr o'r sector trafnidiaeth – Mesur allweddol M6 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S4** – Canran y bobl sy'n cerdded neu'n beicio o leiaf unwaith yr wythnos fel ffordd o deithio – Mesur atodol S4 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S5** – Canran y teithiau i orsaf drenau trwy gerdded, beicio neu ar fws – Yn 2019 roedd hyn yn 40% yng Nghanolbarth Cymru (cerdded 30.4%, ar fws 9.6%) **S11** – Canran y bobl a oedd yn fodlon ar eu taith – Mesur atodol S11 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) Arolwg Teithio Cenedlaethol Cymru (Arolwg Teithio)	teithwyr trenau a bysiau, defnydd o brosiectau (e.e. clybiau ceir, beiciau trydan), arolygon teithio gweithle/addysg, data cyfrif cerddwyr a beicwyr, arolygon parcio, barn y cyhoedd ac arolygon defnyddwyr, data pobl a data Cyfrifiad teithio i'r gwaith (dangosydd tymor hwy). **Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'i ddiweddaru'n barhaus gan Trafnidiaeth Cymru. **Arolwg Teithio Cenedlaethol Cymru** Data blynyddol a gyhoeddwyd yn hydref 2026.
Cynyddu **lefelau cerdded, beicio ac olwyno** yng Nghanolbarth Cymru.	**Mewnbynnau** Cyllid a gwariant, pobl a sgiliau (i ddatblygu a gweithredu polisïau a phrosiectau o fewn y CTRh). **Allbynnau**	• Mwy o gerdded a beicio • Lefelau is o ddefnyddio ceir • Newid moddol o ddefnyddio car preifat i gerdded, beicio ac olwyno	Effeithiau tymor hwy mwy o gerdded, beicio ac olwyno gan gynnwys: • Manteision datgarboneiddio • Manteision o ran tagfeydd	Targed newid moddol Llwybr Newydd yw i 45% o deithiau gael eu gwneud ar drafnidiaeth gyhoeddus, cerdded a beicio erbyn 2040.	**Dangosyddion mewnbwn** Prosiect-benodol megis dadansoddiad gwariant a chyllid. **Dangosyddion allbwn** Prosiect-benodol megis hyd y seilwaith cerdded a beicio newydd a gwell a ddarperir.	Canran y bobl sy'n cerdded neu'n beicio o leiaf unwaith yr wythnos fel dull teithio – yng Nghanolbarth Cymru mae hyn yn 43% (dadansoddiad rhanbarthol wedi'i ddarparu gan dîm yr	**M1** – Canran y teithiau yn ôl cerdded, beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus – Mesur allweddol M1 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S4** – Canran y bobl sy'n cerdded neu'n beicio o leiaf unwaith yr wythnos fel ffordd o deithio – Mesur atodol S4 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru)	**Dangosyddion Mewnbwn ac Allbwn** Yn ôl y dystiolaeth a gafwyd drwy gwblhau prosiectau'r CTRh. **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis data

Beth mae'r CTRh yn ceisio ei gyflawni?	Beth yw'r newid rydych chi'n disgwyl ei weld?				Sut ydych chi'n bwriadu mesur y newid hwn?			
Amcan	**Mewnbynnau ac Allbynnau**	**Canlyniad h.y. beth fydd y canlyniad yn y tymor byr a chanolig**	**Effaith h.y. beth fydd yr effeithiau tymor hwy**	**Targedau cenedlaethol sy'n berthnasol i'r amcan**	**Mesurau Monitro'r CTRh**	**Data Sylfaen Rhanbarthol**	**Mesurau Monitro Data Sylfaen Perthnasol Llwybr Newydd (lle bo ar gael)**	**Dull casglu data**
	Seilwaith newydd a gwell ar gyfer cerdded, beicio ac olwyno a phrosiectau newid ymddygiad.		• Manteision iechyd a llesiant, newid yn y canfyddiad o le (e.e. canol trefi).		**Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis newid mewn lefelau cerdded a beicio, newid yn nifer y bobl neu yn y nifer sy'n defnyddio prosiectau e-feiciau.	Arolwg Cenedlaethol trwy TrC). Mae cerdded a beicio mewn ardaloedd gwledig tua 10% yn llai na mewn lleoliadau trefol – Ffigur 8 yn yr Achos dros Newid. Crynodeb o'r ddarpariaeth teithio llesol gyfredol – Adran 5.5 o'r Achos dros Newid. Lefelau darpariaeth teithio llesol mewn trefi allweddol, e.e. Ceredigion – Aberaeron, Aberystwyth, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan, Llandysul a Thregaron; Powys – Aberhonddu, Llandrindod, y Drenewydd a'r Trallwng.	Arolwg Teithio Cenedlaethol Cymru (Arolwg Teithio)	teithwyr trenau a bysiau, defnydd o brosiectau (e.e. clybiau ceir, beiciau trydan), arolygon teithio gweithle/addysg, data cyfrif cerddwyr a beicwyr, arolygon parcio, barn y cyhoedd ac arolygon defnyddwyr, data pobl a data Cyfrifiad teithio i'r gwaith (dangosydd tymor hwy). **Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'u diweddaru'n barhaus gan TrC. **Arolwg Teithio Cenedlaethol Cymru** Data blynyddol a gyhoeddwyd yn hydref 2026.
Lleihau **effeithiau amgylcheddol trafnidiaeth**, megis drwy leihau'r defnydd o danwydd ffosil, cynnydd yn y defnydd o gerbydau allyriadau isel iawn a chysylltedd digidol gwell.	**Mewnbynnau** Cyllid a gwariant, pobl a sgiliau (i ddatblygu a gweithredu polisïau a phrosiectau o fewn y CTRh). **Allbynnau** Seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell, seilwaith gwefru cerbydau trydan, gwasanaethau trafnidiaeth newydd a	• Mwy o ddefnydd o ddulliau teithio cynaliadwy (gan gynnwys cerbydau trydan) • Lefelau is o ddefnyddio ceir • Newid moddol o ddefnyddio car preifat i ddulliau teithio mwy cynaliadwy (gan gynnwys cerbydau trydan) • Lefelau cynyddol o weithio gartref	Effeithiau tymor hwy lleihau effeithiau amgylcheddol trafnidiaeth gan gynnwys • Manteision datgarboneiddio • Manteision o ran tagfeydd • Manteision iechyd a llesiant.	Targedau Sero Net Cymru – lleihau allyriadau o drafnidiaeth teithwyr gan 22% erbyn 2025 (o 2019) a lleihau nifer y milltiroedd car sy'n cael eu teithio fesul person gan 10% erbyn 2030.	**Dangosyddion mewnbwn** Prosiect-benodol megis dadansoddiad gwariant a chyllid. **Dangosyddion allbwn** Prosiect-benodol megis seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell wedi'u cyflawni. **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar	Mae Cynlluniau Ynni Ardal Leol yn dangos bod tua 16% o'r allyriadau nwyon tŷ gwydr yn 2021 (cyfwerth â CO_2) ym Mhowys a Cheredigion yn dod o drafnidiaeth. Mae'r ffigur hwn yn cynnwys ffyrdd A ac is-ffyrdd yr awdurdod lleol, ond nid cefnffyrdd. (Adran 9.2 yr Achos dros Newid). Mae 37.5% o'r gweithlu yng Nghanolbarth Cymru yn gweithio o bell fel arfer	**M2** – Canran y cerbydau allyriadau isel iawn neu dim allyriadau – Mesur allweddol M2 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M3** – Cyfanswm cilometrau cerbyd a deithiwyd – Mesur allweddol M3 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M4** – Pellter cyfartalog a deithiwyd fesul person – Mesur allweddol M4 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **M5** – Canran y gweithlu sy'n gweithio o bell yn rheolaidd – mae 37.5% o'r gweithlu yng Nghanolbarth Cymru yn	**Dangosyddion Mewnbwn ac Allbwn** Yn ôl y dystiolaeth a gafwyd drwy gwblhau prosiectau'r CTRh **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis data teithwyr trenau a bysiau, defnydd o brosiectau (e.e. clybiau ceir, beiciau trydan), arolygon teithio gweithle/addysg, data cyfrif cerddwyr a beicwyr, arolygon parcio, barn y cyhoedd

Beth mae'r CTRh yn ceisio ei gyflawni?	Beth yw'r newid rydych chi'n disgwyl ei weld?				Sut ydych chi'n bwriadu mesur y newid hwn?			
Amcan	**Mewnbynnau ac Allbynnau**	**Canlyniad h.y. beth fydd y canlyniad yn y tymor byr a chanolig**	**Effaith h.y. beth fydd yr effeithiau tymor hwy**	**Targedau cenedlaethol sy'n berthnasol i'r amcan**	**Mesurau Monitro'r CTRh**	**Data Sylfaen Rhanbarthol**	**Mesurau Monitro Data Sylfaen Perthnasol Llwybr Newydd (lle bo ar gael)**	**Dull casglu data**
	gwell a phrosiectau newid ymddygiad.	• Cysylltedd band eang a symudol gwell.		Mae 30 o'r gweithlu yn gweithio o bell yn rheolaidd.	gael, megis newid yn y defnydd o ddulliau teithio mwy cynaliadwy (megis cerbydau trydan a chlybiau ceir), newid yn y nifer sy'n gweithio o bell/gweithio gartref, tystiolaeth o newid moddol, data allyriadau, dangosyddion bioamrywiaeth, data cysylltedd band eang a symudol.	(Arolwg Cenedlaethol Cymru, 2022-23) – Adran 4.3 yr Achos dros Newid.	gweithio o bell fel arfer (Arolwg Cenedlaethol Cymru, 2022-23) **M6** – Allyriadau nwyon tŷ gwydr o'r sector trafnidiaeth – Mesur allweddol M6 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S10** – Nifer y mannau gwefru cerbydau trydan sydd ar gael i'r cyhoedd – 124 yng Ngheredigion 124 a 114 ym Mhowys (2024) **S23** – Lefel y llygryddion aer o'r sector trafnidiaeth – cyfanswm crynodiad cyfartalog ocsidau nitrogen (NOx) trafnidiaeth – 0.4 yng Ngheredigion a 0.4 ym Mhowys (2018) (ALlau â'r crynodiad isaf o lygredd aer yng Nghymru) **S26** – Canran y gwastraff a gynhyrchir gan y sector trafnidiaeth sy'n cael ei ailddefnyddio neu ei ailgylchu – Mesur atodol S26 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru)	ac arolygon defnyddwyr, data pobl a data Cyfrifiad teithio i'r gwaith (dangosydd tymor hwy). **Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'u diweddaru'n barhaus gan TrC.
Gwella **cydnerthedd, diogelwch a gwneud defnydd gwell** o'r system drafnidiaeth bresennol.	**Mewnbynnau** Cyllid a gwariant, pobl a sgiliau (i ddatblygu a gweithredu polisïau a phrosiectau o fewn y CTRh). **Allbynnau** Seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell a phrosiectau newid ymddygiad.	• Dibynadwyedd amser teithio • Llai o ddigwyddiadau llifogydd • Cyfraddau gwrthdrawiadau is • Llai o ddigwyddiadau lle cafodd pobl eu lladd neu eu hanafu'n ddifrifol. • Llai o digwyddiadau ar	Effeithiau tymor hwy cydnerthedd a diogelwch gwell gan gynnwys • Manteision o ran tagfeydd • Llai o ddamweiniau • Manteision datgarboneiddio • Manteision iechyd a llesiant	Targedau diogelwch ar y ffyrdd Llywodraeth Cymru yn y dyfodol.	**Dangosyddion mewnbwn** Prosiect-benodol megis dadansoddiad gwariant a chyllid. **Dangosyddion allbwn** Prosiect-benodol megis seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell wedi'u cyflawni. **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith**	Gwrthdrawiadau angheuol neu ddifrifol – Yn 2022 roedd 54 yng Ngheredigion a 133 ym Mhowys ras0403.ods (live.com) Crynodeb o ddata oedi rhwydwaith rhanbarthol a ddarperir yn yr Achos dros Newid (Adran 6.3). Canran y ffyrdd A (ffyrdd sirol yr ALI) mewn cyflwr	**S16** – Oedi cyfartalog fesul cilomedr a deithiwyd – yn 2022 yng Nghanolbarth Cymru roedd hyn yn 1.5 eiliad y cilomedr (2022) – data ychwanegol ym Mesur atodol S16 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S19** – Pobl a laddwyd neu a anafwyd ar y rhwydwaith trafnidiaeth – Mesur atodol S19 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S20** – Canran y bobl sy'n teimlo bod croeso iddynt a'u bod yn ddiogel wrth	**Dangosyddion Mewnbwn ac Allbwn** Yn ôl y dystiolaeth a gafwyd drwy gwblhau prosiectau'r CTRh **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, e.e. dadansoddiad o wrthdrawiadau; data'r Awdurdod Priffyrdd (cyflwr y rhwydwaith priffyrdd, cau ffyrdd, digwyddiadau llifogydd);

Beth mae'r CTRh yn ceisio ei gyflawni?	Beth yw'r newid rydych chi'n disgwyl ei weld?				Sut ydych chi'n bwriadu mesur y newid hwn?			
Amcan	**Mewnbynnau ac Allbynnau**	**Canlyniad h.y. beth fydd y canlyniad yn y tymor byr a chanolig**	**Effaith h.y. beth fydd yr effeithiau tymor hwy**	**Targedau cenedlaethol sy'n berthnasol i'r amcan**	**Mesurau Monitro'r CTRh**	**Data Sylfaen Rhanbarthol**	**Mesurau Monitro Data Sylfaen Perthnasol Llwybr Newydd (lle bo ar gael)**	**Dull casglu data**
		drafnidiaeth gyhoeddus yn cael eu hadrodd			Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, megis dadansoddiad o wrthdrawiadau (newid yn y nifer sy'n cael eu lladd neu eu hanafu'n ddifrifol neu nifer y digwyddiadau llifogydd), canfyddiad o ddiogelwch ar drafnidiaeth gyhoeddus a dibynadwyedd amser teithio.	gwael – 4.7% yng Ngheredigion a 3.9% ym Mhowys (2018-19). Canran rhwydwaith ffyrdd yr awdurdod lleol mewn cyflwr gwael yn ôl math o ffordd a blwyddyn (llyw.cymru) (Achos dros Newid Adran 9.5)	deithio – Mesur atodol S20 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S21** – Canran y seilwaith trafnidiaeth mewn cyflwr da – Mesur atodol S21 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru) **S22** – Canran y seilwaith trafnidiaeth sydd mewn perygl o lifogydd – Yn 2023 roedd 4.4% o'r rhwydwaith ffyrdd lleol yng Nghanolbarth Cymru mewn perygl uchel neu ganolig o lifogydd (Ceredigion 3.5%, Powys 4.7%)	barn y cyhoedd ac arolygon defnyddwyr, e.e. defnyddwyr trafnidiaeth gyhoeddus, ymwelwyr. **Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'u diweddaru'n barhaus gan TrC.
Gwella **cyfnewid ac integreiddio** rhwng dulliau teithio mwy cynaliadwy o fewn cymunedau	**Mewnbynnau** Cyllid a gwariant, pobl a sgiliau (i ddatblygu a gweithredu polisïau a phrosiectau o fewn y CTRh). **Allbynnau** Seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell, gwasanaethau trafnidiaeth newydd a gwell a phrosiectau newid ymddygiad.	• Mwy o gerdded a beicio • Defnydd cynyddol o ddulliau teithio mwy cynaliadwy • Lefelau is o ddefnyddio ceir • Newid moddol o ddefnyddio'r car preifat i ddulliau teithio mwy cynaliadwy	Effeithiau tymor hwy cyfnewid a chyfuno gwell rhwng dulliau trafnidiaeth cynaliadwy gan gynnwys • Manteision datgarboneiddio • Manteision o ran tagfeydd • Manteision iechyd a llesiant.	Amherthnasol	**Dangosyddion mewnbwn** Prosiect-benodol megis dadansoddiad gwariant a chyllid. **Dangosyddion allbwn** Prosiect-benodol megis seilwaith trafnidiaeth newydd a gwell wedi'u cyflawni. **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael megis newid mewn lefelau cerdded a beicio, newid yn nifer y teithwyr, newid yn y defnydd o ddulliau teithio mwy cynaliadwy (megis cerbydau trydan a chlybiau ceir) a thystiolaeth o newid moddol.	Manylion cyfleusterau cyfnewid presennol yn yr Achos dros Newid – Dim ond naw o'r 20 gorsaf drenau yng Nghanolbarth Cymru sy'n cael eu gwasanaethu gan safle bws sydd o fewn pellter cerdded derbyniol. Yng Nghanolbarth Cymru nid oes gan 11 gorsaf gyfleusterau parcio beiciau ac nid oes gan 8 gyfleusterau parcio ceir.	**S3** – Canran y bobl o fewn pellter cerdded i ddulliau trafnidiaeth cynaliadwy – yng Nghanolbarth Cymru mae 29.2% o fewn pellter cerdded i deithio llesol, 14.5% o fws, 14.8% o fws neu drên a 0.6% o drên (2023) **S5** – Canran y teithiau i orsaf drenau trwy gerdded, beicio neu ar fws – yn 2019 yng Nghanolbarth Cymru roedd hyn yn 40% yn gyffredinol (cerdded 30.4%, ar fws 9.6%). **S13** – Mae 20% o orsafoedd trenau yng Nghanolbarth Cymru heb risiau. **S14** – Canran y bysiau a'r trenau sydd â gwybodaeth glyweledol – Mesur atodol S14 | Trafnidiaeth Cymru (trc.cymru)	**Dangosyddion Mewnbwn ac Allbwn** Yn ôl y dystiolaeth a gafwyd drwy gwblhau prosiectau'r CTRh **Dangosyddion Canlyniad ac Effaith** Wedi'i fesur ar sail prosiect-benodol ac ar sail ranbarthol lle mae data ar gael, e.e. dadansoddiad o wrthdrawiadau; data'r Awdurdod Priffyrdd (cyflwr y rhwydwaith priffyrdd, cau ffyrdd, digwyddiadau llifogydd); barn y cyhoedd ac arolygon defnyddwyr, e.e. defnyddwyr trafnidiaeth gyhoeddus, ymwelwyr. **Mesurau Monitro Llwybr Newydd** Wedi'u diweddaru'n barhaus gan TrC.